

PROTOCOL CONTRA L'ASSETJAMENT SEXUAL I PER RAÓ DE SEXE

Secretaria de Polítiques Feministes

Juliol 2020

Pallars 191
08005 Barcelona
info@socialistes.cat
Tel. 93 495 54 08

Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)
socialistes.cat

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Marc teòric i conceptual.....	4
3. Objectius.....	5
4. Instrucció	6
• Comunicació i assessorament	
• Investigació	
• Resolució	
5. FAQS	9

1. INTRODUCCIÓ

El PSC s'arrela en els valors de la igualtat, la llibertat i la fraternitat. La defensa dels drets humans sempre ha estat la nostra bandera; malauradament, a la nostra societat encara hi ha actituds i accions que la vulneren. Una d'elles és la violència masclista. El PSC lluita contra aquesta xacra social que és variada i diversa, ja que es pot donar en l'àmbit físic, psicològic, sexual, econòmic i/o institucional. El nostre compromís, com hem mostrat i demostrat sempre que hem governat és erradicar la violència masclista i aconseguir la igualtat efectiva entre dones i homes a la nostra societat i a la nostra organització.

La normativa internacional i comunitària i el Conveni d'Istanbul preveuen l'obligatorietat que als llocs de treball hi hagi un ambient de treball d'acord amb els drets humans. La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, recull que s'han d'arbitrar procediments específics per prevenir l'assetjament sexual o per raó de sexe, així com per donar curs a les denúncies o reclamacions que puguin formular els qui n'hagin estat objecte. Amb aquesta finalitat la llei proposa campanyes informatives o accions de formació.

Al seu torn, la Llei 5/2008 de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, es refereix a la presència de la violència de les dones en l'àmbit laboral a través de l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe i gènere.

El PSC, com a reflex de la nostra ideologia i motor d'accions polítiques tant en l'àmbit orgànic com institucional, ha de ser un espai lliure de violència masclista, un lloc de convivència, respecte i treball comú en igualtat de condicions i, per tant, lliure d'assetjament sexual i/o per raó de sexe. Com a socialistes i feministes, hem de garantir que el partit sigui un espai igualitari. Per aquest motiu, conscients que les discriminacions que pateixen les dones pel simple fet de ser dones, es poden produir en qualsevol àmbit i/o espai, i això inclou, malauradament, organitzacions polítiques com la nostra, **al 14è Congrés vam dictaminar la necessitat d'elaborar un protocol per prevenir i actuar contra l'assetjament sexual, l'assetjament per raó de sexe i la violència masclista.** En aquesta línia, el Codi Ètic del PSC ja estableix que no es permetran comportaments de cap mena d'assetjament, i que seran excloses i rebutjades totes les actituds masclistes.

Així doncs, el present protocol neix amb l'objectiu no només d'atendre i actuar de manera contundent davant de situacions d'assetjament sexual o per raó de sexe, sinó també, i sobretot, de sensibilitzar i prevenir situacions de violència masclista a la nostra organització, mitjançant la implementació de formació obligatòria a tots els quadres del partit, així com la realització de campanyes específiques d'informació i sensibilització contra la violència masclista en general, i l'assetjament sexual i per raó de sexe en particular.

Per tot això, una de les primeres accions que durant aquest mandat durement a terme des de la Secretaria de Polítiques Feministes, és l'elaboració, aprovació i implementació, quan escaigui,

del present Protocol Contra l'Assetjament Sexual i per Raó de Sexe, que serà consensuat i validat pel Consell Feminista i la Comissió Executiva, i aprovat pel Consell Nacional del PSC.

2. MARC TEÒRIC I CONCEPTUAL

La violència masclista és l'instrument de què històricament ha disposat el sistema patriarcal per sotmetre les dones. Pot ser de diferents tipus: psicològica, física, sexual, institucional i/o econòmica.

Des de l'any 2003, 1051 dones han estat assassinades per violència masclista. I 14 milions afirmen haver patit assetjament sexual al seu lloc de treball.

Es considera **assetjament sexual**, tal com recull l'article 5 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, qualsevol comportament verbal, no verbal o físic, puntual o reiterat, de naturalesa sexual, que s'exerceix amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, especialment si li crea un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu, sens perjudici del que estableix el Codi penal. Les situacions que provoquen assetjament sexual són moltes i diverses: violència física, comentaris i bromes de contingut sexual, peticions de favors sexuals, mirades i/o gestos obscens, arraconaments, contacte físic no desitjat, difusió de comentaris i/o rumors sobre la vida sexual d'una persona, enviament de missatges de contingut sexual, i/o peticions reiterades de cites al marge del lloc de treball, entre altres. En canvi l'**assetjament per raó de sexe**, com recull el mateix articulat, és qualsevol comportament que, per motiu del sexe d'una persona, s'exerceix amb la finalitat d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest, o que provoca aquests mateixos efectes.

Tant l'assetjament sexual com l'assetjament per raó de sexe pot produir-se en diferents situacions:

- D'un company a una companya (assetjament horitzontal).
- D'un company de càrrec superior a una companya de càrrec inferior (assetjament vertical descendent).
- D'un company de càrrec inferior a una companya de càrrec superior (assetjament vertical ascendent).

3. OBJECTIUS

La missió del present document és doble. Per una banda, sensibilitzar i prevenir situacions de violència masclista en el marc de l'organització, i per l'altra **definir l'actuació del PSC (abordatge i reparació)** davant de potencials casos d'assetjament sexual i/o d'assetjament per raó de sexe. En relació amb la prevenció i sensibilització:

1. Realitzarem una **campanya d'informació, prevenció i divulgació** específica sobre assetjament sexual i per raó de sexe mitjançant les eines telemàtiques de les quals disposa el partit per divulgar el protocol en l'àmbit intern, però també extern. Així mateix, realitzarem campanyes específiques contra la violència masclista anualment amb motiu del 25 de novembre.
2. Implementarem **formació obligatòria** sobre igualtat de gènere a tots els quadres del partit, tant en l'àmbit orgànic com institucional. Les píndoles formatives es dissenyaran des de la Secretaria de Polítiques Feministes, en coordinació amb la Secretaria de Formació, i es realitzaran per fases:
 - a. Fase I: Executiva del Partit
 - b. Fase II: Diputats i diputades (provincials, autonòmics, estatals i europeus)
 - c. Fase III: Executives de Federacions
 - d. Fase IV: Executives d'agrupacions
 - e. Fase V: Consellers i conselleres comarcals i grups municipals socialistes
 - f. Fase VI: Militància

Aquesta formació serà online, amb certificat final del curs, i es realitzarà com a màxim sis mesos després que el protocol hagi estat aprovat pel Consell Nacional. Un cop realitzat el primer curs, es mantindrà de manera estable a l'oferta formativa que l'Escola Xavier Soto ofereix a les agrupacions i als GMS.

3. Implementarem **formació obligatòria** sobre prevenció i atenció de la violència masclista, inclòs l'assetjament sexual i per raó de sexe a tots els quadres del partit, tant en l'àmbit orgànic com institucional. Les píndoles formatives es dissenyaran des de la Secretaria de Polítiques Feministes, en coordinació amb la Secretaria de Formació, i es realitzaran per fases:
 - a. Fase I: Executiva del Partit
 - b. Fase II: Diputats i diputades (provincials, autonòmics, estatals i europeus)
 - c. Fase III: Executives de Federacions
 - d. Fase IV: Executives d'agrupacions
 - e. Fase V: Consellers i conselleres comarcals i grups municipals socialistes
 - f. Fase VI: Militància

Aquesta formació serà online, amb certificat final del curs, i es realitzarà com a màxim sis mesos després que el protocol hagi estat aprovat pel Consell Nacional. Un cop

realitzat el primer curs, es mantindrà de manera estable a l'oferta formativa que l'Escola Xavier Soto ofereix a les agrupacions i als GMS.

Quant a actuacions del PSC davant potencials casos d'assetjament sexual i/o per raó de sexe, el protocol:

- defineix els **canals de coordinació** per garantir una actuació integral, operativa, eficaç i efectiva davant d'una potencial situació d'aquestes característiques.
- defineix els **rols i les funcions** dels diferents agents i/o òrgans implicats.
- acompanya i dona **seguretat jurídica** a la persona denunciant.
- garanteix la **seguretat, integritat, confidencialitat i dignitat** de totes les persones afectades.

4. INSTRUCCIÓ¹

Aquesta instrucció té per objecte regular l'ús del protocol contra l'assetjament sexual o per raó de sexe detectats en el marc de l'organització. El Protocol s'emmarca en els principis de prevenció, sensibilització davant l'assetjament sexual o per raó de sexe, confidencialitat, intervenció coordinada, sistematització, eficàcia i urgència. La part d'instrucció es regula en el Reglament de la Comissió de Garanties i Registre.

La instrucció es donarà amb celeritat (el temps màxim de resolució de l'expedient serà de dos mesos a partir de la denúncia), ha d'atorgar credibilitat a la persona víctima de l'assetjament i s'ha de protegir la intimitat, la confidencialitat i la dignitat de les persones afectades. Totes les persones implicades en la instrucció tenen dret a rebre informació sobre el procediment, els drets i deures que tenen i la fase en què es troba.

1. Comunicació i assessorament

- a. La comunicació d'un potencial cas d'assetjament podrà ser realitzada per la persona que se senti assetjada o per qualsevol persona que testimonii una situació d'assetjament en l'àmbit del partit.
- b. La persona que vulgui comunicar una situació d'assetjament haurà de fer-ho mitjançant el correu electrònic contralassetjament@socialistes.cat i ho rebran la Secretaria d'Organització, de Polítiques Feministes i la Comissió de Garanties i Registre.
- c. La Secretaria de Polítiques Feministes es posarà en contacte amb la persona signant del correu electrònic per recopilar informació i assessorar sobre els drets, les accions que

¹ L'aplicació d'aquest protocol no impedirà en cap cas l'activació de les accions legals pertinents per part de qualsevol de les parts implicades.

pot realitzar i el circuit a seguir si decideix formalitzar denúncia interna.

- d. L'activació del protocol només es farà prèvia autorització, degudament signada, de la persona que presumptament ha estat víctima de l'assetjament.
- e. L'activació del protocol no impedirà en cap cas que les persones implicades puguin activar les accions legals que siguin pertinents.

2. Investigació

- a. Si la persona denunciant decideix formalitzar denúncia interna, s'activa la Comissió contra l'Assetjament².
- b. La Comissió contra l'Assetjament recopilarà informació per poder elaborar un expedient sobre el cas a investigar.
- c. A l'expedient constaran totes les actuacions efectuades durant la investigació.
- d. L'expedient es tancarà amb un informe final en el qual constaran la relació d'actuacions de la fase d'investigació i dictaminarà l'existència o no d'assetjament:
 - Reunions de la Comissió contra l'Assetjament.
 - Declaració de la persona denunciant.
 - Declaració de la persona denunciada.
 - Declaració de terceres persones si escau.
 - Obtenció i valoració de proves obtingudes.
 - Conclusions

3. Resolució

- a. La Comissió contra l'Assetjament lliurarà l'informe a la Comissió de Garanties i Registre.
- b. La Comissió de Garanties i Registre comunicarà per escrit a ambdues parts implicades la resolució de l'expedient.
- c. En el cas de l'existència d'assetjament s'iniciarà un expedient disciplinari. L'assetjament sexual i per raó de sexe és tipificat com a falta molt greu dins del codi de conducta dels Estatuts del PSC i les sancions seran les corresponents en aquest tipus de faltes.
- d. Si la investigació conclou que no hi ha evidències d'una situació d'assetjament, s'arxivarà la denúncia.
- e. L'expedient serà custodiat per la Comissió de Garanties i Registre.

² La Comissió contra l'assetjament sexual o per raó de sexe, que haurà de ser paritària, estarà formada per membres de l'Executiva que ocupin llocs en els següents àmbits: una persona de la Secretaria d'Organització, una persona de la Secretaria de Polítiques Feministes, tres persones de la Comissió de Garanties i Registre. Hi podran participar com a convidades persones a proposta de la Secretaria d'Organització i de la Secretaria de Polítiques Feministes.

- f. L'expedient serà confidencial i només serà conegut pels agents implicats en el procediment.
- g. La resolució implica que l'assetjament sexual o assetjament per raó de sexe ha finalitzat, malgrat això la comissió contra l'assetjament haurà de supervisar la situació amb posterioritat per tal de verificar que l'assetjament ha cessat.

1. Quina diferència hi ha entre assetjament sexual i assetjament per raó de sexe?

La principal diferència és que l'assetjament sexual té un component sexual (verbal, desig, incitació, tocaments...) i l'assetjament per raó de sexe té a veure amb discriminacions relacionades directament amb el fet de ser dona, sense que hi hagi un component sexual.

2. Només hi ha assetjament sexual o per raó de sexe?

No. També hi ha altres tipus d'assetjament. Assetjament al lloc de treball o a una organització són tota mena de conductes inapropiades i ofensives basades en l'ètnia, sexe, orientació sexual, ideologia, discapacitat..., d'una o més persones.

3. L'assetjament sexual o assetjament per raó de sexe només ha de tenir lloc a la feina per tal que sigui il·legal?

No. Les lleis protegeixen contra la discriminació i l'assetjament a la feina, tant si la situació ocorre a dins de l'espai físic com si té lloc fora d'aquest, sempre que les persones implicades es trobin per raons laborals (viatges, jornades de formació, reunions o actes). L'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe no seran tolerats en cap d'aquests llocs ni circumstàncies.

4. Els homes poden patir assetjament sexual o assetjament per raó de sexe? Estan protegits igual que les dones?

Tant homes com dones estan protegits i protegides contra l'assetjament sexual o per raó de sexe en el lloc de treball, tot i que les dades objectives demostren que la gran majoria de víctimes d'assetjament sexual són dones.

5. És obligatori comptar amb un protocol en matèria d'assetjament? Sí, és obligatori per als supòsits d'assetjament sexual i assetjament per raó de sexe amb independència del nombre de persones treballadores que tingui la plantilla. Aquesta obligació deriva de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes (LLOIEDH). Com a partit tenim, des de l'any 2010, un protocol per als i les treballadores. Amb el present document, que afecta tots els quadres del partit i els càrrecs vinculats, anem més enllà de les exigències legals, refermant el nostre compromís amb la defensa de la igualtat efectiva entre dones i homes i la lluita contra la violència masclista.

6. Si la víctima recorre a la via judicial, el protocol s'atura?

No. Són dues vies diferents. Tal com preveu el protocol, la víctima té dret a ser assessorada sobre les altres vies de les quals disposa per fer front a la situació que està patint. Particularment, cal assessorar-la sobre la via penal, contemplada en l'article 184 del Codi Penal.

Si la víctima decideix acudir a la via penal, l'aplicació del protocol no es paralitza, ja que es tracta de vies independents. La via d'aplicació del protocol (intern) pot finalitzar amb la imposició d'una sanció disciplinària, independentment de la via penal (externa), que pot acabar amb la imposició d'una pena de privació de llibertat o multa.

Secretaria de Polítiques Feministes

11 de juliol de 2020